

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2021

תוכן עניינים

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2021

<u>עמוד</u>	
3	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר
4-5	רקע ודרישות גילוי
5-6	הגדרות
7	מתודולוגית החישוב
8	הערות והבהרות
9	סעיף 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
10	סעיף 2 - מאזן כלכלי
11-14	סעיף 2א - מידע אודות מאזן כלכלי
14-15	סעיף 2ב - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
15-16	סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
17	סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
18	סעיף 5 - סף הון (MCR)
19	סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
20	סעיף 7 - מבחני רגישות
21	סעיף 8 - תנועה בעודף ההון
22	סעיף 9 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

לכבוד
הדירקטוריון של
איי.די.איי חברה לבטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנדון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2021

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - SCR) ואת ההון הכלכלי של חברת איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2021 (להלן - המידע), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה (להלן - הדוח).

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה) בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה 2020-1-15 מיום 14 באוקטובר, 2020, על הבהרותיו (להלן - ההוראות). החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מיום 3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכן, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן, על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס התפתחות העתיד של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד - הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב

25 במאי, 2022

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחשי קטסטרופה.

רקע ודרישות גילוי

א.

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה) 2020-1-15, "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - חוזר סולבנסי או משטר כושר פירעון כלכלי), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו בחוזר 2022-1-8 (להלן - הוראות הגילוי).

חוזר הסולבנסי קובע מודל סטנדרטי, המבוסס על הוראות דירקטיבת Solvency II כפי שהתקבלה באיחוד האירופי, לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים אליהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הכלכלי הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הקיים מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל בעיקר הון עצמי בסיסי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות חוזר הסולבנסי, והון רובד 2 הכולל מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים (לרבות מכשירי הון משני מורכב אשר הונפקו לפני מועד התחילה). החוזר כולל מגבלות על הרכב ההון עצמי לכושר פירעון, כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מההון הנדרש לכושר פירעון. בתקופת הפריסה, כהגדרתה להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה.

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה- SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשותם תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחות בחוזר סולבנסי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של הממונה.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או סף הון). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגובה מבין ההון הראשוני הנדרש לפי תקנות ההון הקודמות, על תיקון, לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה- SCR.

ההון הקיים והנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת זו הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר הסולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

א. בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן - תקופת הפריסה), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה- SCR ועד למלוא ה- SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2021 - 85% מה- SCR (ליום 31 בדצמבר 2020 - 80%);

א. רקע ודרישות גילוי (המשך)

2. הגדלת ההון הכלכלי באמצעות הקטנת עתודות הביטוח בשל ניכוי בתקופת הפריסה כהגדרתו להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית עד לשנת 2032.

החברה בחרה ונותרה בחלופה הראשונה.

ב. דרישת הון מוקטנת שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

ב. הגדרות

- הוראות משטר כושר פירעון כלכלי
- הוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון 15-1-2010 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II", על הבהרותיו.
- אומדן מיטבי (Best Estimate)
- צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
- ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
- ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)
- הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי והתאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
- סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הון נדרש לכושר פירעון
- סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות ובהוראות הפריסה של ההון הנדרש..
- הון עצמי מוכר
- סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רובד 1 בסיסי
- הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פירסומו לראשונה.
- הון רובד 2
- מכשירי הון רובד 2 והון משני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
- מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
- יחס כושר פירעון
- היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.

ב. הגדרות (המשך)

- התאמת תרחיש מניות
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי
מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- ניכוי בתקופת הפריסה
הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.
- סף הון מינימלי (MCR)
הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.
- תקופת פריסה
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2017 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2017 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.
- UFR
שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מתאם תנודתיות (VA)
רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, הניתן להוספה לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מבוקר
המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
- תקנות כללי השקעה
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

ג. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר, 2021 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - ההוראות) כפי שנכללו בחוזר סולבנסי.

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של נכסים בלתי מוחשיים ושל הוצאות רכישה נדחות.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי ובניכוי התאמה בשל כושר ספיגת הפסדים של מיסים נדחים, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ההתאמה בגין כושר ספיגת הפסדים של מיסים נדחים, מעבר ליתרת העתודה למס במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל- 5% מההון הנדרש הבסיסי לכושר פירעון (BSCR) ובלבד שבאפשרותה של החברה להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם; וכן - הרווחים העתידיים כאמור ינבעו מפעילות בביטוח כללי או בביטוח בריאות קצר טווח (nSLT).

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה העוקבת למועד החישוב, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2021. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2021 אם וככל שבוצעו.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.1.1.2, 2.1.2.2, 2.1.3.2, 2.2.2 ו- 2.3.2 בחלק ב' וסעיף 4.1 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2021. למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי. חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבאור 37 לדוחות הכספיים לשנת 2021 ובבאור 6 לדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2022, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי.

3. אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

יודגש כי לחישוב יחס כושר הפירעון במתכונתו הנוכחית רגישות גבוהה למשתנים רבים. בהקשר זה, יצוין כי לאחר 31 בדצמבר, 2021 (להלן - תאריך החישוב) חלו התפתחויות מאקרו כלכליות שונות כגון: עליית עקום הריבית, ירידות בשוק ההון, אינפלציה ועוד, אשר בשלב זה לחברה אין יכולת לכמת את השפעתן על חישוב יחס כושר הפירעון.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון1. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר		סעיף	
2020	2021		
מבוקר		אלפי ש"ח	
2020	2021		
1,520,631	1,528,358	3	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
784,868	932,117	4	הון נדרש לכושר פירעון
735,763	596,241		עודף
194%	164%		יחס כושר פירעון כלכלי

השינוי ביחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2021 בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2020 נובע מעלייה בדרישת ההון של החברה תחת הוראות המעבר, בעיקר עקב גידול בתיק ביטוח בריאות, שינוי בתמהיל ההשקעות של החברה בתוספת גידול ברכיב ההתאמה הסימטרית ומהגידול ההדרגתי בהון הנדרש בתקופת הפריסה כמפורט בסעיף א' לעיל. כמו כן, שינויים באומדן המיטבי של התחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות שנבעו בעיקר מעדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות הקטינו את ההון העצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון. השפעה זו קוזה על ידי גידול בהון העצמי החשבונאי ובהון רובד 2.

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר פירעון כלכלי ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 9 להלן.

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר		סעיף	
2020	2021		
מבוקר		אלפי ש"ח	
2020	2021		
353,191	419,453	א5	סף הון (MCR)
1,198,834	1,146,191	ב5	הון עצמי לעניין סף הון

סעיף 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר					
2020		2021		מידע אודות מאזן כלכלי	
מאזן כלכלי	לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	לפי תקינה חשבונאית		
מבוקר					
אלפי ש"ח					
-	252,125	-	281,034	2	נכסים בלתי מוחשיים
-	349,715	-	370,442	3	הוצאות רכישה נדחות
124,051	124,051	110,705	110,705		רכוש קבוע
256,070	256,070	295,820	295,820		נדל"ן להשקעה
989,670	1,204,739	1,115,579	1,367,366	1	נכסי ביטוח משנה
60,756	60,756	153,282	146,427		חייבים ויתרות חובה
474,692	474,692	444,125	444,125		פרמיה לגביה
467,126	467,126	311,698	311,698		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
השקעות פיננסיות אחרות:					
948,776	940,897	792,712	784,403	4	נכסי חוב סחירים
1,337,880	1,238,472	1,171,015	1,063,716	4	נכסי חוב שאינם סחירים
33,380	33,380	42,929	42,929		מניות
308,615	308,615	377,880	377,880		אחרות
2,628,651	2,521,364	2,384,536	2,268,928		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
12,365	12,365	8,752	8,752		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
347,637	347,637	697,207	697,207		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
5,361,018	6,070,640	5,521,704	6,302,504		סך הכל נכסים
479,491	479,491	320,450	320,450		סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
1,239,036	814,091	1,122,862	862,156		הון רובד 1 בסיסי, לפני ניכויים
התחייבויות					
1,436,932	3,340,377	1,704,004	3,461,574	1,5	התחייבויות בגין חוזים שאינם תלויי תשואה
465,468	467,035	311,408	320,424	1,5	התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה
561,451	-	563,687	-	1	מרווח סיכון (RM)
267,139	46,369	213,256	77,812	6	התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו
777,740	819,035	850,623	847,905	7	זכאים ויתרות זכות
613,252	583,733	755,864	732,633	8	התחייבויות פיננסיות
4,121,982	5,256,549	4,398,842	5,440,348		סך הכל התחייבויות
5,361,018	6,070,640	5,521,704	6,302,504		סך הכל התחייבויות והון

לפרטים בדבר שינויים עיקריים בהון רובד 1 בסיסי ליום 31 בדצמבר 2021 לעומת 31 בדצמבר 2020, ראה סעיף 3 להלן.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח, חוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן - BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות בביטוח חיים ובביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, ובהתייחס לביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (nSLT) בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח וחוזי השקעה בוצע על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע הקיים במערכות התפעוליות של החברה לגבי הכיסויים הביטוחיים ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות ותפעוליות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות, תביעות צפויות וכיוצא בזה. חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

תזרימים אלו מהווים לפי עקום ריבית ריאלית חסרת סיכון אשר נקבע על פי הוראות הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע (UFR) של 2.6%.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1ד' לעיל - הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2021.

מרווח סיכון (Risk Margin)

בנוסף להתחייבויות על בסיס אומדן מיטבי מחושב רכיב של מרווח סיכון בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת ועל בסיס דרישות ההון הנוכחיות והעתידיות. דרישת ההון העתידית מחושבת על פי שיטת "גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את ההתפתחות של סיכונים המודל הסטנדרטי בעתיד. החישוב אינו לוקח בחשבון את דרישת ההון בגין סיכונים שוק.

¹ חישוב ה-EV (Embedded Value, ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח, חוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה (המשך)מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- (א) ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- (ב) בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- (ג) קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- (ד) תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי בגין סיכונים ביטוחיים וסיכון חדלות פירעון של מבטחי משנה, לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואינה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש כי דרישות ההון במודל הסטנדרטי של Solvency II מבוססות על סט תרחישים והנחות אשר הוגדרו על ידי הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל. כמו כן, סט הקורלציות עליהן מתבסס המודל הסטנדרטי עבור דרישות ההון הוגדר על ידי הממונה ואינו משקף את ניסיון החברה בפועל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיותאופן קביעת ההנחות

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה. ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהם הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

- ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון כמתואר לעיל.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח, חוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה (המשך)הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)אופן קביעת ההנחות (המשך)(ב) הנחות תפעוליות

- הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כסויים, כמות פרמיות, הנחות (Discounts), עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.
- הנחות שימור עתידיות - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי הנחות שימור המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמה להנחה המקסימלית האפשרית.

(ג) הנחות דמוגרפיות

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי ביטולים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד.
- תמותה במוצרים השונים - על בסיס טבלאות תמותה מקובלות, מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי בריאות ואובדן כושר עבודה - לפי ניסיון התביעות של החברה, למוצרים הרלוונטיים, על-פי מחקרי תביעות אשר מבוצעים מדי תקופה, ו/או על-פי תעריפי ביטוח משנה למוצרים הרלוונטיים.

(ד) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם - בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור. בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס חישובי המאזן כאשר נלקח החלק הלא מורווח של ההתחייבויות (גם אלו מנוכים מרווחי סיכון ומרווחים לא מפורשים נוספים).

לפירוט השינויים המהותיים באומדן המיטבי של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה בשייר ראה סעיף 22' להלן.

השינוי במרווח הסיכון לעומת אשתקד נובע בעיקרו מהשינוי בדרישות ההון (ראה סעיף 4 להלן) ומהשפעת השינוי בריבית על גורמי הסיכון.

(2) נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.

(3) הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(4) נכסי חוב לא סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים. נכסי חוב סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב סחירים נקבע על ידי שימוש במחיר מצוטט בשוק פעיל.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)

(5) התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה ד.2.ב לעיל.

(6) התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.

(7) זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, היתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

(8) התחייבויות פיננסיות - מחושבות בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף לחלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון לתאריך הדוח בתוספת מרווח הסיכון ביום ההנפקה.

סעיף 2ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר		
2021		
אומדן מיטבי (BE) של ההתחייבויות		
שיר	משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		
(1,145,929)	(99,592)	(1,245,521)
1,734,354	1,215,171	2,949,525
588,425	1,115,579	1,704,004
311,408	-	311,408
899,833	1,115,579	2,015,412

התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי ובריאות קצר טווח (NSLT)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וחוזי השקעה

סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר		
2020		
אומדן מיטבי (BE) של ההתחייבויות		
שיר	משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		
(1,322,950)	(83,997)	(1,406,947)
1,770,212	1,073,667	2,843,879
447,262	989,670	1,436,932
465,468	-	465,468
912,730	989,670	1,902,400

התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי ובריאות קצר טווח (NSLT)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וחוזי השקעה

סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

סעיף 22' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה (המשך)

הקיטון באומדן המיטבי של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים שאינם תלויי תשואה וחוזי בריאות ארוך טווח נובע בעיקר מעדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות כמפורט בסעיף 22'א(1) לעיל ומתוספת שווי העסקים החדשים שהושפעו מעדכון הנחות האמורות. קיטון זה קוזז בחלקו על ידי השינויים בעקום הריבית חסרת הסיכון.

השינויים באומדן המיטבי בגין חוזי ביטוח כללי נובעים בעיקרם משינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון.

הקיטון בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה תלויי תשואה נובע בעיקרו ממכירת תיק קופות הביטוח של החברה בחודש ינואר 2021. לפרטים נוספים ראה באור 16 לדוחות הכספיים של החברה לשנת 2021. השפעה זו קוזזה בחלקה על ידי עלייה בשווי העסקים החדשים בגין חוזי השקעה בשנת 2021.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2021				
סך הכל	רובד 2 מבוקר אלפי ש"ח	רובד 1 בסיסי		
1,795,680	672,818	1,122,862	הון עצמי לפני ניכויים והפחתות	
(60,562)	-	(60,562)	(א) ניכויים מהון רובד 1 בסיסי	
(206,760)	(206,760)	-	(ב) חריגה ממגבלות כמותיות	
1,528,358	466,058	1,062,300	(ג) הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	
914,189		914,189	מתוכו - רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP), נטו ממס	
ליום 31 בדצמבר 2020				
סך הכל	רובד 2 מבוקר אלפי ש"ח	רובד 1 בסיסי		
1,758,240	519,204	1,239,036	הון עצמי לפני ניכויים והפחתות	
(110,839)	-	(110,839)	(א) ניכויים מהון רובד 1 בסיסי	
(126,770)	(126,770)	-	(ב) חריגה ממגבלות כמותיות	
1,520,631	392,434	1,128,197	(ג) הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	
1,000,800		1,000,800	מתוכו - רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP), נטו ממס	

הון רובד 1 הושפע לחיוב מגידול בהון העצמי החשבונאי של החברה, בעיקר עקב הכנסות מהשקעות, ומשינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון. במקביל חלה ירידה באומדן המיטבי בביטוח חיים כתוצאה מעדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות במודל האקטוארי, שהשפיע לרעה על ההון רובד 1 הבסיסי.

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה לימים 31 בדצמבר, 2021 ו- 2020 בסך של 562 אלפי ש"ח ו- 839 אלפי ש"ח, בהתאמה, וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח ועד ליום הפרסום של הדוח בסך של 60,000 אלפי ש"ח ו- 110,000 אלפי ש"ח לימים 31 בדצמבר, 2021 ו- 2020, בהתאמה.

(ב) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח משטר כושר פירעון כלכלי.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)(ג) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר		
2020	2021	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,128,197	1,062,300	הון רובד 1 בסיסי
		הון רובד 2
337,274	494,797	מכשירי הון רובד 2 (*)
181,930	178,021	מכשירי הון משני מורכב
(126,770)	(206,760)	הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
392,434	466,058	סך הכל הון רובד 2
1,520,631	1,528,358	סך הכל הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

(*) בחודש דצמבר 2021 הונפקו תעודות התחייבות (סדרה ו') תמורת סך של כ- 162.8 מיליוני ש"ח. תמורת ההנפקה, על פי אישור הממונה, מוכרת כהון רובד 2 בכפוף למגבלות על שיעורו המירבי של הון רובד 2 כמפורט לעיל. לפרטים נוספים בדבר תעודות ההתחייבות ראה באור 24 לדוחות הכספיים של החברה לשנת 2021.

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
מבוקר	
אלפי ש"ח	
340,387	400,467
78,953	97,215
590,560	576,324
468,710	521,324
544,770	527,674
(799,867)	(837,710)
1,223,513	1,285,294
85,887	88,834
(328,314)	(277,520)
981,086	1,096,608
80%	85%
784,868	932,117

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

- (1) הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק *
- (2) הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
- (3) הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
- (4) הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות
- (5) הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

סך הכל הון נדרש בסיסי לכושר פירעון

- הון נדרש בשל סיכון תפעולי
- התאמה לספיגת הפסדים בשל מיסים נדחים

שיעור הון נדרש בתקופת הפריסה**סך הכל הון נדרש לכושר פירעון (SCR)**

(* כולל התאמת תרחיש מניות.)

לפרטים אודות מידע בדבר הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

(1) הגידול נובע בעיקרו מעלייה בהון הנדרש בגין נכסים הונניים כתוצאה מהגדלה של שיעורי התאמת תרחיש מניות לאורך תקופת הפריסה, עקב רכיב ההתאמה הסימטרית (Symmetric Adjustment) שפורסם על ידי הממונה, וכן משינוי בתמהיל התיק.

(2) הגידול נובע משינוי בתמהיל ההשקעות ומגידול בחשיפות האשראי המפוזרות של החברה.

(3) הקיטון נובע בעיקר מהשפעת עדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות במודל האקטוארי בביטוח חיים, שקוזז בחלקו על ידי עלייה בסיכון הביטוחי כתוצאה מגידול בתיק.

(4) הגידול נובע מעלייה בסיכון הביטוחי כתוצאה מגידול בתיק, בקיזוז השפעת עדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות בביטוח בריאות וקיטון בסיכון קטסטרופה עקב מכירת תיק קופות הביטוח של החברה.

(5) הקיטון נובע בעיקר מקיטון בחשיפה בענפי הרכב והשפעת הסכמי ביטוח משנה חדשים.

(6) הקיטון בכושר ספיגת הפסדים של מיסים נדחים נובע מהירידה בעתודה למס במאזן הכלכלי המגבילה, בהתאם להוראות הממונה והתקינה החשבונאית, את הרווחים העתידיים החייבים במס שיהיו ניתנים לניצול בעתיד.

סעיף 5 - סף הון (MCR)(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
מבוקר	
אלפי ש"ח	
435,750	453,568
196,217	233,029
353,191	419,453
353,191	419,453

סף הון לפי נוסחת MCR

גבול תחתון (25% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
 גבול עליון (45% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר		
2021		
סך הכל	רובד 2	רובד 1 בסיסי
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,528,358	466,058	1,062,300
(382,167)	(382,167)	-
1,146,191	83,891	1,062,300

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
 הון עצמי לעניין סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר		
2020		
סך הכל	רובד 2	רובד 1 בסיסי
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,520,631	392,434	1,128,197
(321,797)	(321,797)	-
1,198,834	70,637	1,128,197

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
 חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
 הון עצמי לעניין סף הון (MCR)

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

ליום 31 בדצמבר, 2021:

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה, לרבות מרווח סיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר, 2020:

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה, לרבות מרווח סיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

סעיף 7 - מבחני רגישות

להלן יוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לגורמי סיכון שונים למועד הדוח, בעלי השפעה מהותית על יחס כושר הפירעון הכלכלי. ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעותיהם של גורמי סיכון שונים הן על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחני הרגישות מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינם כוללים השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים.

יצוין כי הרגישויות אינן בהכרח לינאריות, כך שרגישויות בשיעורים אחרים אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של מבחני הרגישות המוצגים.

ליום 31
בדצמבר
2021
מבוקר
בנקודות אחוז

(10%)
(6%)
(9%)

השפעה על יחס כושר פירעון כלכלי:

ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים (*)

עלייה של 5% בשיעורי התחלואה (**)

עלייה של 5% בשיעורי התמותה (**)

(*) במבחן זה נכללו כל הנכסים שנכללו בתת רכיב סיכון מניות, למעט רכוש קבוע. כמו כן, חושב מחדש רכיב ההתאמה הסימטרית (Symmetric Adjustment) בהתאם לטיוטת העדכון לקובץ שאלות ותשובות שפורסם על ידי הממונה בחודש מרס 2022.

(**) במבחני רגישות אלו נכללו ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות SLT, בשייר, הן תלויי תשואה והן שאינם תלויי תשואה.

סעיף 8 - תנועה בעודף ההון

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	הון נדרש לכושר פירעון	עודף הון
מבוקר	אלפי ש"ח	
1,520,631	784,868	735,763
10,116	221,506	(211,390)
1,530,747	1,006,374	524,373
(276,511)	(146,800)	(129,711)
321,142	115,972	205,170
(54,414)	102,914	(157,328)
53,528	-	53,528
(60,636)	50,431	(111,067)
1,513,856	1,128,891	384,965
14,502	(196,774)	211,276
1,528,358	932,117	596,241

- (1) לפרטים בדבר השפעת הוראות המעבר בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות, ראו סעיף 6 לעיל.
- (2) סעיף זה כולל את הקיטון בעודף ההון כתוצאה מהשפעת השינויים בהנחות הדמוגרפיות והתפעוליות בביטוח חיים ובריאות SLT, סטיות מהנחות אלו שהיו בשימוש במועד הדוח הקודם, שחרור התזרים שהיה גלום ביתרת הפתיחה וצפוי להשתחרר בשנת הדיווח, וגידול בהשקעות בנכסים בלתי מוחשיים (בעיקר עלויות פיתוח תוכנה). מנגד, עודף ההון גדל עקב רווחים חיתומיים בשנת הדוח, וקיטון בדרישות ההון הנגזרות בגין סיכוני חיתום וסיכון תפעולי.
- (3) סעיף זה כולל את ההכנסות החשבונאיות מהשקעות בתקופת הדיווח, שערך נכסים והתחייבויות פיננסיות המוצגים בדוחות הכספיים בעלותם המופחתת בהתאם לכללי חוזר הסולבנסי (ראו גם סעיף 2 לעיל), השפעת השינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון, השפעת המדד בתקופת הדיווח וכן את דרישות ההון הנגזרות בגין סיכוני שוק ואשראי.
- (4) סעיף זה כולל את חוזי הביטוח החדשים בביטוח חיים ובביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) שנחתמו בשנת הדוח בניכוי הוצאות המכירה והשיווק ומרווח הסיכון (Risk Margin) בגינם, מכירת תיק קופות הביטוח כמתואר בסעיף 2 לעיל, ודרישות ההון הנגזרות בגין סיכוני חיתום.
- (5) לפרטים בדבר דיבידנדים שחולקו בשנת הדיווח ולאחר תאריך החישוב ובדבר הנפקת תעודות התחייבות, ראו דוחותיה הכספיים של החברה לשנת 2021 ואת הדוחות הכספיים ביניים של החברה ליום 31 במרס, 2022.
- (6) סעיף זה כולל את השינוי בעתודה למיסים נדחים במאזן הכלכלי, השינוי בכושר ספיגת ההפסדים של מיסים נדחים והשינוי בחריגה ממגבלות כמותיות על שיעורו המירבי של הון רובד 2 בהתאם להוראות חוזר הסולבנסי.

סעיף 9 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטחת כושר הפרעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה בהיותה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה. דירקטוריון החברה קבע כי יעד יחס כושר הפירעון לא יפחת משיעור של 120% על פי הוראות משטר הסולבנסי, ללא התחשבות בתקופת פריסה וללא תקופת התאמת תרחיש מניות.

מובהר כי אין ודאות כי החברה תעמוד ביחס כושר פירעון זה בכל נקודת זמן.

במהלך הרבעון הרבעון הראשון של שנת 2022 חילקה החברה דיבידנד בסך 60 מיליוני ש"ח בהתאם לתוצאות המבוקרות ליום 31 בדצמבר 2021, וכן בהתאם לתוצאות אומדן לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ליום 31 בדצמבר 2021. לפרטים נוספים אודות האומדן ראה סעיף 2.3.1 לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021.

בהתאם לתוצאות המבוקרות ליום 31 בדצמבר 2021, לאחר חלוקת הדיבידנד, כאמור לעיל, יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, הינו 164% ויחס כושר הפירעון הכלכלי ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות הינו 134%. תוצאות אלו עומדות ביעד ההון שקבע הדירקטוריון כאמור לעיל.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. יחס זה גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,530,747	1,513,856
1,006,374	1,128,891
524,373	384,965
152%	134%
120%	120%
323,098	159,187

ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון הון נדרש לכושר פירעון (SCR) עודף יחס כושר פירעון כלכלי

עודף ההון ביחס ליעד הדירקטוריון:

יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון עודף ההון ביחס ליעד

25 במאי, 2022

יורם נזרי	רונית חיוחמו	יעקב (קובי) הבר	משה (מוקי) שנידמן	תאריך אישור הדוח
סמנכ"ל ניהול סיכונים	סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון	